

มาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ Ethical Standards of Television License Holders

พชมณ ใจสอาด¹, สุมาลี วงษ์วิจิตร² อธิก อัศวานนท์³, และ ปิยบุตร บุญอร่ามเรือง⁴
Phatchamon Jaisaard, Samalee Wongvitit, Atuk Assawanon, and Piyabuttra Bun-aramreung
Received June 7, 2021 & Revise June 11, 2021 & Accepted June 21, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของไทยกับต่างประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และญี่ปุ่น รวมทั้งศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของไทย ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาและยกร่างกฎหมายที่เหมาะสมกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ ใช้วิธีการวิจัยเอกสารทางกฎหมายได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานจริยธรรมผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ หนังสือหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลียและญี่ปุ่น ประกอบข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ประกอบธุรกิจในการโทรทัศน์ นักวิชาการและประชาชนผู้บริโภครวมจำนวน 19 คน และการเสวนากลุ่มของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์จำนวน 14 คน ผลการศึกษาพบว่า ประเทศสหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย และญี่ปุ่น ใช้รูปแบบการกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์โดยภาครัฐ โดยประเทศสหราชอาณาจักรมีคณะกรรมการ เครือรัฐออสเตรเลียมีองค์การการสื่อสารและสื่อแห่งออสเตรเลีย ส่วนประเทศญี่ปุ่นมีกระทรวงมหาดไทยและการสื่อสาร เป็นองค์กรกำกับดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับใบอนุญาต เนื้อหา และผังรายการ และส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานจริยธรรมได้ใช้ระบบกำกับดูแลกันเอง โดยใช้องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ กำกับดูแล ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ระบบกำกับดูแลร่วมกัน มีคณะกรรมการกลางกำกับดูแลกิจการสื่อสาร ทั้งในส่วนการอนุญาต เนื้อหาหรือผังรายการ ตลอดจนมาตรฐานจริยธรรมด้วย ในส่วนประเทศไทย นั้นมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) กำกับดูแลการออกใบอนุญาต กำกับผังรายการ และเนื้อหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่ทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์

คำสำคัญ: 1.มาตรฐาน, 2.จริยธรรม, 3.ผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์

¹นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Email; phatchamonj@gmail.com

²รองศาสตราจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

³ที่ปรึกษากฎหมายบริษัททรู คอเปอร์เรชั่น จำกัด(มหาชน).

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Abstract

This research is aimed at comparative study of ethical standards of the television license holders of Thailand and foreign countries i.e. United Kingdom, United States, Commonwealth of Australia and Japan, studying problems of law enforcement in relation to ethical standards of the television license holders of Thailand, exploring solution and proposing a bill being suitable for ethical standards of the television license holders. The research made use of a document research method to laws relating to ethical standards of the television license holders, textbook or related research works of Thailand, United Kingdom, United States, Commonwealth of Australia and Japan together with in-depth interviews to groups of interested people i.e. government officials, television entrepreneurs, academics and consumers totaling 19 persons and with a focus group research method among 14 participants to discuss about a bill being suitable for ethical standards of the television license holders. The research found that United Kingdom, Commonwealth of Australia and Japan currently applies the statutory regulation system to regulate the television license holders. The regulator of United Kingdom is the Office of Communications (Ofcom). Commonwealth of Australia's regulator is the Australian Communications and Media Authority (ACMA) and Japan's regulator is the Ministry of Internal Affairs and Communications (MIC). They regulate on obtaining license, contents and broadcast schedule and ethical standards-related in the self-regulation system through non-state organizations. Meanwhile, United States applies the co-regulation system that regulated by the Federal Communications Commission (FCC) and other non-state organizations covering license, contents, broadcast schedule and ethical standards. In respect of Thailand's regulator, the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC) regulates issuance of license, broadcast schedule and contents affecting to national security but there has not yet had any government agency being obliged to determine ethical standards of the television license holders.

Keywords : 1.Standards, 2. Ethical 3.Television License Holders

1.บทนำ

การประกอบธุรกิจของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ในประเทศไทย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงอยู่ 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ กำหนดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลทั้งกิจการโทรคมนาคม กิจการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ “กสทช.” โดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 กำหนดให้

กสทช. มีอำนาจพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ในการประกอบกิจการโทรทัศน์ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาต รวมทั้งอำนาจในการพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรทัศน์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาต และส่วนการกำกับดูแลจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพในประเทศไทยนั้น กฎหมายกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ใช้กลไกการกำกับดูแลกันเองโดยอาศัยจริยธรรมทางวิชาชีพ ซึ่งตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 27 (18) ประกอบกับพระราชบัญญัติการประกอบ กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 มาตรา 39 กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการส่งเสริม การรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจาย เสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่างๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการ ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม

ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะรับรองและคุ้มครองการใช้สิทธิและเสรีภาพผู้รับ ใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ไว้ก็ตาม แต่การใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ต้อง กระทำภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ ไม่ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็น ปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนและห้ามมิให้มีการกล่าวหรือโฆษณาแพร่หลาย ซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลใน ครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ รวมไปถึงการใช้เสรีภาพในการเสนอข่าวและความคิดเห็นของนักข่าวและกองบรรณาธิการ ที่สามารถกระทำ ได้โดยไม่ขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพ

ด้วยเหตุดังกล่าว ตั้งแต่ใช้บังคับพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบ กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการประกอบ กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 มีปัญหาทางกฎหมายและปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย เกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ ดังนี้

1. ปัญหาไม่มีองค์การกำกับดูแลมาตรฐานทางจริยธรรมของวิชาชีพผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ที่ เป็นเอกภาพ จึงจำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์ปัญหารูปแบบการกำกับดูแลมาตรฐานทางจริยธรรมที่เหมาะสม กับผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์เพื่อให้เป็นตามรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติของกฎหมาย

2. ปัญหาไม่มีบทบัญญัติการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมเกี่ยวกับผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ เนื่องจากผู้ประกอบการวิชาชีพในกิจการโทรทัศน์มีหลายประเภทและมีธรรมชาติของสื่อที่แตกต่างกัน

3. ปัญหาไม่มีสภาพบังคับของมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์

ดังนั้น จึงสมควรศึกษาวิเคราะห์การพัฒนากฎหมายหรือจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพในกิจการ โทรทัศน์ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนใน ด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบ อาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภคหรือสวัสดิภาพของประชาชนต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ไทยกับต่างประเทศที่สำคัญ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ไทย

3. สมมติฐานการศึกษา

โดยผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ยังไม่มีองค์กรกำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ทำให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนยังไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร ดังนั้น หากมีการเพื่อศึกษารูปแบบองค์กรการกำกับดูแลมาตรฐานจริยธรรม จัดทำประมวลมาตรฐานกำหนดสภาพบังคับมาตรฐานจริยธรรมผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการคุ้มครองเยียวยาความเสียหายจากการละเมิดมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ จะมีผลให้การดำเนินการของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

4. ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
งานวิจัย หนังสือ หรือบทความทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยและต่างประเทศได้แก่ ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเครือรัฐออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้แก่ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) เจ้าหน้าที่กลุ่มงานส่งเสริมการแข่งขันและการกำกับดูแลตนเอง (สส.) และสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (บส.) องค์กร สหพันธ์ สมาพันธ์ และสภาวิชาชีพเกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย

5. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรมหรือกฎศีลธรรม จริยธรรม ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า ethics หรือจริยศาสตร์ ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความประพฤติหรือการกระทำของมนุษย์ (ethics: science of moral; rules of conduct) เป็นปรัชญาสาขาหนึ่งว่าด้วยการแสวงหาความดีสูงสุดของชีวิตมนุษย์แสวงหากฎเกณฑ์ในการตัดสินความประพฤติของมนุษย์ว่าอย่างไรถูก ไม่ถูกต้องไม่ดี ควรไม่ควร และพิจารณาปัญหาเรื่องสภาพของค่าทางศีลธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556:303)

2. หลักจริยธรรมทั่วไปของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 27 (18) ประกอบกับพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 มาตรา 39 กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่างๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพและวิชาชีพ ตลอดจนควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม และการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมควรคำนึงถึงเรื่องการได้รับข้อมูลข่าวสารสาธารณะของประชาชนและการคุ้มครองผู้บริโภคจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ประกอบอาชีพและวิชาชีพขององค์กรด้วยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพสื่อที่ต้องมีกรอบหลักการจริยธรรมกำหนดเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ จึงได้สนับสนุนให้มีแนวปฏิบัติการทำหน้าที่สื่อในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ เพื่อประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และธำรงไว้ซึ่งคุณค่าและบรรทัดฐานวิชาชีพสื่อ

3. รูปแบบการกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์

การกำกับดูแล (regulation) หมายถึง กฎ หรือ ระเบียบที่ออกโดยผู้ที่มีอำนาจรองรับเพื่อใช้ในการควบคุมหรือดูแลการปฏิบัติหรือพฤติกรรมใดๆ และยังหมายความรวมถึงกิจกรรมการควบคุมหรือดูแล และสถานภาพของการถูกดูแลให้ปฏิบัติตามกฎหรือระเบียบนั้นๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หนึ่งๆ มี 3 รูปแบบ ได้แก่

3.1 การกำกับดูแลโดยตรง (direct regulation) หมายถึงการมีองค์กรกำกับดูแลตามกฎหมายซึ่งจะเป็นองค์กรของภาครัฐที่มีอำนาจพัฒนากฎ ระเบียบในการกำกับดูแล ตลอดจนรักษา สอดส่อง ฝึกระวัง และ บังคับใช้กฎ ระเบียบเหล่านั้นผ่านกลไกของภาครัฐได้โดยตรง

3.2 การกำกับดูแลตนเอง หรือ การกำกับดูแลกันเอง (self-regulation) หมายถึง การที่กลุ่มผู้ประกอบการ บริษัทหรือปัจเจกบุคคลรวมตัวกันในรูปขององค์กรที่มีฐานสมาชิกเพื่อสร้างอำนาจในการควบคุมพฤติกรรมของกันและกัน การเป็นสมาชิกขององค์กรต้องเป็นไปโดยสมัครใจ และสมาชิกต้องร่วมมือกันร่างกฎ กติกา มารยาท จรรยาบรรณ หรือ ข้อกำหนดทางจริยธรรม ตลอดจน แนวทางและมาตรฐานทางเทคโนโลยี

3.3 การกำกับดูแลร่วมกัน (co-regulation) หมายถึง การที่องค์กรกำกับดูแลซึ่งมีอำนาจตามกฎหมาย ได้มอบอำนาจให้องค์กรที่เป็นตัวแทนในภาคอุตสาหกรรมหรือในภาคส่วนอื่นที่เทียบเคียงกันได้ไปพัฒนา พร้อมทั้ง บังคับใช้ กฎ กติกา มารยาท หรือมาตรฐานร่วมกันในการกำกับดูแลในภาคส่วนนั้น ๆ โดยทางองค์กรกำกับดูแลซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายจะต้องให้ความเห็นชอบ และเฝ้าดูระบบการกำกับดูแลนั้น โดยมีอำนาจที่จะเข้าไปแทรกแซงได้ หากมีความจำเป็นจริง ๆ (The Office of Communications, Online Protection Report [Online]. 2556)

4. การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของสหราชอาณาจักร

การกำกับดูแลมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของประเทศสหราชอาณาจักรใช้หลักการให้ผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชนกำกับดูแลกันเองภายใต้การกำกับของ Office of Communication (Ofcom) และ The Ofcom Broadcasting Code โดยรัฐจะยึดหลักความเป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Impartiality) (Office of Communications, 2019 [Online])

5.การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาใช้การกำกับดูแลมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์โดยใช้ระบบผสมผสานระหว่างการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) และระบบกำกับดูแลร่วมกัน (Co-Regulation) โดยมีคณะกรรมการกลางกำกับดูแลกิจการสื่อสาร (The Federal Communications Commission) หรือ FCC เป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแล นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการสอดส่องดูแลทางโทรทัศน์ (The TV Parental Guidelines Monitoring Board (TVOMB)) คอยกำกับดูแลด้านจริยธรรมหรือความเหมาะสมของเนื้อหาอีกด้วย(TV Parental Guidelines, About us [Online])

6.การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของเครือรัฐออสเตรเลีย

เครือรัฐออสเตรเลียใช้ระบบกำกับดูแลตนเอง (self-regulation) และระบบกำกับดูแลร่วมกัน (co-regulation) ในการกำกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ โดยรัฐจะมีหน้าที่กำหนดมาตรฐานและเงื่อนไขใบอนุญาต ส่วนมาตรฐานจริยธรรมเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนกำกับดูแลกันเองภายใต้ประมวลจริยธรรมนักสื่อสารมวลชน (MEAA Journalist Code of Ethics) (Australian Communications and Media Authority, Register of broadcasting codes & schemes index (13 February 2019) [Online])

7.การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นใช้ระบบการกำกับดูแลแบบผสมคล้ายกับสหรัฐอเมริกาโดยมีกระทรวงมหาดไทยและการสื่อสาร (MIC) เป็นหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลระดับชาติ และมี BPO เป็นองค์กรกำกับดูแลตนเองทำหน้าที่กำกับดูแลด้านจริยธรรมในรายการโทรทัศน์ (JBA, “Broadcasting Ethics”, (n.d.) accessed on 21 April 2019 [Online])

8.การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของไทย

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ นอกจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังมีพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ในการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ “กสทช.” พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นกฎหมายหรือเครื่องมือที่ใช้ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยกำหนดให้การดำเนินกิจการดังกล่าวต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการจาก กสทช. และต้องปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่ กสทช.กำหนด เป็นต้น

สรุปหลักจริยธรรมทั่วไปของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่างๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพและวิชาชีพ ตลอดจนควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม และการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมควรคำนึงถึงเรื่องการได้รับข้อมูลข่าวสารสาธารณะของประชาชนและการคุ้มครองผู้บริโภคจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ประกอบอาชีพและวิชาชีพขององค์กรด้วย รูปแบบการกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์การกำกับดูแลโดยตรง (direct regulation) การกำกับดูแลตนเอง การกำกับ

ดูแลร่วมกัน (co-regulation) การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของสหราชอาณาจักร การกำกับดูแลมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของประเทศสหราชอาณาจักร ใช้หลักการให้ผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ในฐานะสื่อสารมวลชนกำกับดูแลตนเองภายใต้การกำกับของ Office of Communication (Ofcom) และ The Ofcom Broadcasting Code โดยรัฐจะยึดหลักความเป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาใช้การกำกับดูแลมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์โดยใช้ระบบผสมผสานระหว่างการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) และระบบกำกับดูแลร่วมกัน (Co-Regulation) โดยมีคณะกรรมการกลางกำกับดูแลกิจการสื่อสาร การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของเครือรัฐออสเตรเลีย เครือรัฐออสเตรเลียใช้ระบบกำกับดูแลตนเอง (self-regulation) และระบบกำกับดูแลร่วมกัน (co-regulation) ในการกำกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ โดยรัฐจะมีหน้าที่กำหนดมาตรฐานและเงื่อนไขใบอนุญาต ส่วนมาตรฐานจริยธรรมเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนกำกับดูแลตนเองภายใต้ประมวลจริยธรรมนักสื่อสารมวลชน การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นใช้ระบบการกำกับดูแลแบบผสมคล้ายกับสหรัฐอเมริกาโดยมีกระทรวงมหาดไทยและการสื่อสาร (MIC) เป็นหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลระดับชาติ และมี BPO เป็นองค์กรกำกับดูแลตนเองทำหน้าที่กำกับดูแลด้านจริยธรรมในรายการโทรทัศน์ การกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของไทย ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ นอกจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังมีพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553

6. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาจะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้เทคนิคผสมผสาน การวิจัยเอกสาร (documentary research) ศึกษากฎหมายไทยและเปรียบเทียบกับต่างประเทศ การสัมภาษณ์ (Interview) กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ประกอบธุรกิจในการโทรทัศน์ นักวิชาการและประชาชนผู้บริโภครวมจำนวน 19 คน และการเสวนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับร่างกฎหมายที่เหมาะสมกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์จำนวน 14 คน

7. ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ไทยกับต่างประเทศที่สำคัญ พบว่า

การเปรียบเทียบมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ของไทยกับต่างประเทศที่สำคัญ 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหราชอาณาจักร มีองค์กรกำกับดูแลชื่อว่า Office of Communication หรือ Ofcom เป็นองค์กรกำกับดูแลอิสระด้านการสื่อสารของสหราชอาณาจักร รูปแบบขององค์กรเป็นแบบ Semi-Autonomous Agency เป็นองค์กรกำกับดูแลกึ่งอิสระ ซึ่งทำการดูแลร่วมกับองค์กรกำกับดูแลบริการวิทยุทัศน์ตามคำขอ หรือ Authority of Television and Video on Demand: ATVOD ทำหน้าที่เป็นองค์กรกำกับดูแลร่วมในกิจการวิทยุทัศน์ตามคำ

ขอในประเทศอังกฤษ โดยกรรมการกำกับดูแลของ Ofcom ประกอบด้วย Lord of Marylebone เป็นประธาน สมาชิก จำนวน 8 คน ได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายบริหาร คือ เลขาธิการรัฐด้านการค้าและอุตสาหกรรม (Secretary of State of Trade and Industry)

ประเทศสหรัฐอเมริกา องค์การกำกับดูแลกิจการวิทยุโทรทัศน์ คือ คณะกรรมการการสื่อสารแห่งสหพันธ์ (Federal Communication Commission หรือ FCC) รูปแบบขององค์กรเป็นแบบองค์การกำกับดูแลที่มีอิสระอย่างเต็มที่ มีสถานะเป็นองค์กรกึ่งตุลาการ (Quasi – judicial organization) และองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ (Independent government agency) ขึ้นตรงต่อสภาองเกรส (Congress) รับผิดชอบเกี่ยวกับออกกฎข้อบังคับ การสื่อสารระหว่างประเทศและระหว่างมลรัฐ โดยใช้วิทยุกระจายเสียงโทรทัศน์ทางสายดาวเทียมและเคเบิล (เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของ พ.ร.บ.โทรคมนาคม 1934 (Telecommunication Act 1934))

ประเทศออสเตรเลีย องค์การกำกับดูแล คือ องค์การสื่อและการสื่อสารแห่งออสเตรเลีย หรือ The Australian Communications and Media Authority: ACMA รูปแบบขององค์กรเป็นแบบองค์การกำกับดูแลที่ตั้งขึ้นภายในกระทรวงของรัฐบาล แต่มีโครงสร้างแยกต่างหากจากหน่วยงานของรัฐ เป็นหน่วยงานในการบริหารงานด้านบรอดแบนด์ ด้านการสื่อสาร และด้านเศรษฐกิจดิจิทัล (เกิดจากการรวมตัวกันระหว่างองค์การกระจายเสียงแห่งออสเตรเลีย หรือ Australian Broadcasting Authority: ABA กับองค์การการสื่อสารแห่งออสเตรเลีย หรือ Australian Communications Authority: ACA) กรรมการกำกับดูแลของ ACMA ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 7 คน เป็นสมาชิกที่ทำงานเต็มเวลา จำนวน 3 คน และสมาชิกที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 4 คน (ประธาน 1 คน รองประธาน 1 คน สมาชิกประจำ 1 คน สมาชิกพิเศษ 4 คน และสมาชิกสมทบพิเศษอีก 1 คน)

ประเทศญี่ปุ่น องค์การกำกับดูแลของประเทศญี่ปุ่น คือ บริษัทการกระจายเสียงแห่งญี่ปุ่น หรือ Nippon Hoso Kyokai: NHK เป็นองค์กรอิสระจากทางรัฐบาลและเอกชนในการปฏิบัติงาน เป็นองค์กรที่รับผิดชอบการกระจายเสียงเพื่อสาธารณชน (Public Broadcasting) โดยไม่พึ่งการโฆษณา การผลิตและการนำเสนอรายการเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นผลมาจากผลของกฎหมาย และกฎระเบียบของประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ พระราชบัญญัติกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ ค.ศ. 1950 (The Broadcast Act 1950) พระราชบัญญัติป้องกันของรางวัลที่แสดงเหตุผลไม่ได้ และการโฆษณาที่หลอกลวง (Act Against Unjustifiable Premiums and Misleading Representations 1962) พระราชบัญญัติธุรกรรมพาณิชย์ ค.ศ. 1976 (Act on Specified Commercial Transactions 1976) พระราชบัญญัติโทรคมนาคม พ.ศ. 1996 (The Telecommunications Act of 1996) พระราชบัญญัติรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ค.ศ. 1990 (The Children's Television Act of 1990) และ/หรือ พระราชบัญญัติเคเบิลโทรทัศน์ ค.ศ. 1992 (The Cable Act 1992)

2. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ไทย พบว่า

ประเทศไทย นั้นองค์การกำกับดูแลของประเทศไทย คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และ พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 จัดตั้งขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นองค์กรที่กำกับดูแลให้มีการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริโภค จึงเป็นองค์กรที่เป็นอิสระทำหน้าที่

จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และการประกอบกิจการดังกล่าวต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่นทั้งในด้านการศึกษาวัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐประโยชน์สาธารณะอื่น และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม รวมทั้งต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะ

แต่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการกำกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับมาตรฐานจริยธรรมหรือพิจารณาชี้ขาดการกระทำอันละเมิดสิทธิของประชาชนหรือบทกำหนดโทษไว้โดยเฉพาะจึงต้องมีการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์เพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานจริยธรรมให้เป็นรูปธรรมและมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย

8.อภิปรายผล

1.เปรียบเทียบมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ไทยกับต่างประเทศที่สำคัญ พบว่า

เมื่อประเทศไทยยังไม่มีกำหนดมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการ เพื่อให้มีมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ตามแบบอย่างประเทศอื่น เช่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น ควรที่ประเทศไทยจะต้องมีบทบัญญัติทางกฎหมายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม โดยในระยะแรกควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจ กสทช.เป็นหน่วยงานที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการในกิจการโทรทัศน์ และให้กสทช. เป็นผู้ควบคุมและออกใบอนุญาตตามเงื่อนไขตามกฎหมายเช่นเดิม

แต่ในส่วนเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ ควรให้มีการมีคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับจริยธรรมผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ อีกคณะหนึ่งซึ่งแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามกฎหมายและมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกิจการโทรทัศน์ ด้านกฎหมาย ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคหรือส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนจากมหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับจริยธรรมผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จัดทำแผนในการส่งเสริมและกำกับจริยธรรมผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติหรือยุทธศาสตร์ของชาติและกำหนดข้อบังคับและจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ในการให้บริการ รวมทั้งเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคจากการประกอบกิจการโทรทัศน์ และ กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ องค์กรประชุม การรับคำร้องทุกข์กล่าวโทษ การพิจารณา บทลงโทษ และการอุทธรณ์คำสั่ง

2.ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจการโทรทัศน์ไทย พบว่า

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว เป็นการนำรูปแบบการกำกับโดยรัฐหรือการกำกับดูแลโดยตรง (direct regulation) และการกำกับดูแลร่วมกัน (co-regulation) โดยให้รัฐมีอำนาจหน้าที่ในการออก

ใบอนุญาตและกำกับเงื่อนไขใบอนุญาตตามแบบเครื่องรัฐออสเตรเลียและญี่ปุ่น ซึ่งเป็นไปตามหลักคตินเป็นของ สาธารณประโยชน์อันเป็นของรัฐและหลักความมั่นคงของชาติ ในขณะที่เดียวกันก็ให้เสรีภาพผู้รับใบอนุญาตใน กิจกรรมโทรทัศน์มีเสรีภาพภายใต้หลักของรัฐธรรมนูญกฎหมายรวมทั้งเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ แต่รัฐยัง ต้องมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเช่นกัน จึงต้องนำการกำกับดูแลร่วมกันมาใช้ในการ กำกับและส่งเสริมมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจกรรมโทรทัศน์อันมีลักษณะคล้ายกับแบบของ เครื่องรัฐออสเตรเลีย อเมริกาและญี่ปุ่นนั่นเอง

9. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

ในการกำหนดมาตรฐานจริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจกรรมโทรทัศน์ เพื่อให้มีมาตรฐานตามหลัก วิชาชีพส่งเสริมผู้ประกอบการในกิจกรรมโทรทัศน์ และคุ้มครองสิทธิประชาชนผู้บริโภค ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจ กสทช.เป็นหน่วยงานที่เป็นผู้ออก ใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการในกิจกรรมโทรทัศน์ และให้หน่วยงานและคณะกรรมการกำกับดูแลมาตรฐาน จริยธรรมของผู้รับใบอนุญาตในกิจกรรมโทรทัศน์ โดยมีบทบัญญัติทางกฎหมายชัดเจนเกี่ยวกับการส่งเสริมหรือ กำกับจริยธรรม บทลงโทษ การสอบสวนการละเมิดจริยธรรม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำประมวลจริยธรรมหรือจริยธรรมที่เหมาะสมกับผู้รับใบอนุญาตใน กิจกรรมโทรทัศน์ รวมถึงการจัดทำประมวลจริยธรรมหรือจริยธรรมที่เหมาะสมกับสื่อมวลชนอื่น ๆ ด้วย

10. เอกสารอ้างอิง

ราชบัณฑิตยสถาน(2556) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, กรุงเทพมหานคร: บริษัทนานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น จำกัด.

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551.

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

(2556). ฐานข้อมูลองค์กรวิชาชีพและบทเรียนการควบคุมกันเอง ด้านจริยธรรมขององค์กร วิชาชีพ.

The Office of Communications, Online Protection Report [Online], available URL:

<http://www.ofcom.org.uk/research/telecoms/reports/onlineprotection/report.2556> (เมษายน, 13).

Office of Communications, Ofcom welcomes passing of Communications Act 2003, (17 July 2003) Accessed 23 April 2019 [Online], Available URL:

<https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/latest/media/media-releases/2003/ofcom-welcomes-passing-of-communications-act-2003>

TV Parental Guidelines, About us [Online], Available URL:

<http://www.tvguidelines.org/aboutUs.html>

Australian Communications and Media Authority, Register of broadcasting codes & schemes index (13 February 2019) [Online], Available URL:

<https://www.acma.gov.au/theACMA/About/The-ACMA-story/Regulating/broadcasting-codes-schemes-index-radio-content-regulation-i-acma>

JBA, “Broadcasting Ethics”, (n.d.) accessed on 21 April 2019 [Online], Available

URL: <https://j-ba.or.jp/category/english/jba101019>

